

Inkarnáció ezüstben

Nyolc éve nem jelent meg Magyarországon Nagy László verseskötet.

Legalábbis ezt olvasom ki a most megjelent Nagy László bibliográfiából. (A Petőfi Irodalmi Múzeum adta ki, gondos, szép munka.)

S ha valaki nem akarna beletörődni ebbe a szomorú adatba, megnézheti az Országos Széchényi Könyvtár katalógusát. Vagy átnézheti a Magyar Nemzeti Bibliográfiát. 1986 óta nem tudnak Nagy László verseskötetről. S ha valaki ezek után is kételkedik: megnézheti a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központi könyvtárának (irodalomból: köteleespéldány-jogú) katalógusát. S ha ez sem elég: megnézheti az Új Könyveket. A könyvtárak számára ott sem ajánlottak ilyen verseskötet. Nincs ilyen verskötet. A magyar könyvtárügy számára nem létezik ilyen könyv.

És itt következik a fordulat, az „ámde...” Az említett bibliográfia összeállítói munkájuk végeztével még egyszer ellenőrizni akarták a határokon kívüli újabb kiadásokat. Megkérdezték a washingtoni Library of Congress-t, hogy náluk milyen Nagy László kötetek találhatóak. Hála a csodálatos számítógéptechnikának, percekben belül ott villogott a képernyőn a válasz. Többek között egy új adat is: „Nagy László: Inkarnáció ezüstben. Válogatott versek. Budapest, 1993. Kortárs Kiadó, 232 oldal. A Magyar Könyv Alapítvány támogatásával.”

Tessék figyelmesen olvasni a bibliográfiai leírás adatait: Budapesten (és nem Amerikában) megjelenő, magyar alapítvány által támogatott, hozzáértő irodalomtudós által szerkesztett, tisztes terjedelmű kötetről van szó, nem holmi sokdrangú brossúráról. Olyan műről, amelyet regisztrálni kellett volna a magyar irodalom- és művelődéstörténet számára, és amelyet ajánlani kellett volna a magyar könyvtáraknak, iskolai könyvtáraknak.

Mindez elmaradt.

Az élet persze megy tovább, a könyvtári élet is. Különböző csatornákon a kötet néhány példánya mégis csak becsorgott könyvtárainkba. (E sorok írója is kezébe vehetett egy példányt, amit Pestszenterzsébetről kapott, a FSZEK Központi Ellátó Szolgálatától.) De ez nem csökkenti számban a keserű ízt: valami nagyon rosszul működik itt.

Véletlen hiba is lehet, de attól tartok: a bomlás kezdetére figyelmeztető jel.

Katsányi Sándor

A bomlás kezdete?

A kérdés nem szónoki, tudom a választ: ez már a bomlás maga!

Katsányi Sándor becsületére legyen mondva, hogy keserűségén felülemelkedve a „véletlen hiba” lehetőségére is utal. Nem az! A kortárs magyar irodalom.

terjesztését felvállaló kiadó ne ismerné a nemzeti gyűjtemény szerepét, a nemzeti bibliográfia teljességének jelentőségét? Ismeri, tudja, de ingyenes állománygyarapítást nem szolgál!

Érdeklí a kiadót, hogy a jövő kutatóinak századunk utolsó évtizedének hazai könyvkiadásáról, irodalmáról, netán magának a kiadónak a tevékenységéről – akkor már csak a nemzeti könyvarchívumra alapozható – ítélete mi lesz? Nem!

Kultúrát szolgál, e címen alapítványi támogatást kér és kap, majd anyagi tönkretételt emleget, amikor e kultúra megőrzője és terjesztője – a könyvtár – hatályos jogszabályban biztosított igényével jelentkezik.

Indulat szülte kérdések, válaszok, általánosítások! Igen azok, de a konkrét eseten túl az alábbi tények által gerjesztve.

A konkrét ügyről

Nagy László: Inkarnáció ezüstben. Válogatott versek. Budapest, 1993. Kortárs Kiadó. (A Magyar Könyv Alapítvány támogatásával.) Köteleespéldányt a mű megjelenési évében az Országos Széchényi Könyvtár nem kapott. A Köteleespéldány Szolgálat a kiadó 1994. évi jelentésének kézhezvételekor észlelte a hiányt (a mű 1993 decemberében jelent meg) és kezdte meg a kiadvány köteleespéldányait reklamálni. Ennek végeredményeképpen 1995. május 2-án kapott egy, azaz egy példányt.

Tehát, egy 1993-ban kiadott mű 1995-ben regisztráltatik a Magyar Nemzeti Bibliográfia Könyvek Bibliográfiájában (milyen jó példa lesz az MNB és ezen keresztül az OSZK kipellengérezéséhez), maga a mű pedig (egy példány lévén) bekerül a könyvmúzeumba, és innentől kezdve elolvasására, tanulmányozására, kutatására a múzeumi tárgyak védelmét szabályozó aláírások (magyarul kötött-ségek) az irányadók.

A köteleespéldány szolgáltatásról általában

1993. 190 olyan megjelent könyvről volt tudomásunk, melyekből köteleespéldányt nem kaptunk. (Ez mára 191 lett.)

1994. 985 megjelent könyv köteleespéldányainak beküldését kellett megreklamálnunk, melynek eredménye a tárgyévben 639 mű, általában az előírtnál kisebb példányszámú (1–5) köteleespéldányait igen, 346 mű köteleespéldányait azonban nem kaptuk meg. Kedves Sándor, lehet ez véletlen hiba?

1995. Számszerű adat felelősséggel nem közölhető, de a megelőző évek statisztikai átlagához viszonyítva „gyanúsán” kevés könyv érkezik.

Nagyon lényeges, hogy amikor hiányról, be nem küldött köteleespéldányról esik szó, mindig ismert a mű. Vajon mennyi amiről nem tudunk? Hány Nagy László értékű mű lappang? Hol és hány külföldi gyűjteményben nyomozunk magyar nemzeti dokumentum után?

Ismét kérdések, kérdések, kérdések...

Tényekkel alátámasztott cáfolat esetén nyilvános megkövetésre készen várom a nyomdák, a kiadók a terjesztők, a szerzők, a közreműködők, a jogutódok, a magyar kultúrát szolgálók válaszát.

Rády Ferenc

Hírlevél a Magyar Könyvtárosok Egyesülete tagjaihoz

Budapest, 1995. május 15.

46. szám

Vándorgyűlés – Kitűnően haladnak az előkészületek. Az egri szervezők most összesítik a jelentkezéseket, eddig kb. ötszáz érkezett be. (Ezer szálláshelyről gondoskodtak.) A befizetési felhívást május közepén postázzák a jelentkezőknek. – A szekciók/szervezetek programjait május közepéig várják, hogy a programfüzet minél részletesebb tájékoztatást adhasson. – A prekonferenciát (Reklám a könyvtárban, elvek és módszerek) a megyei szervezet rendezi, főleg a gyakorlatban felhasználható módszereket szeretnének bemutatni. Várják azok jelentkezését, akik szívesen tartanának bemutatót. – Augusztus 11-én, pénteken délutánra egyéb, „alternatív” programokra még lehet helyiséget kérni, olyasmire gondolunk, mint a szombathelyi öregdiákok hagyományos találkozója. – A külföldi testvérszervezetek képviselőinek visszajelentkezését még várjuk. Kérjük, hogy akik szívesen részt vennének programjuk megszervezésében, Hegyközi Ilo-nánál jelentkezzenek a titkárságon (levélben, telefonon vagy e-postán).

Szakmai programok támogatása – Az MKE szervezetei benyújtották az 1995-ös programjaikhoz kért támogatásra vonatkozó igényeiket. Május 4-i ülésén az elnökség áttekintette ezeket, és anyagi lehetőségeinek függvényében állapította meg a támogatási összegeket.

A döntést – amelyről az érintettek már tájékoztatást kaptak – az alábbiakban ismertetjük: Bibliográfiái Sz.: 110 eFt, Gyermekkönyvtáros Sz.: 120 eFt, Helyismereti Könyvtárosok Sz.: 50 eFt, Könyvtárostanárok Sz.: 150 eFt, Közkönyvtári Egylet: 30eFt, Mezőgazdasági Sz.: 25 eFt, Olvasószolgálati Sz.: 75 eFt, Társadalomtudományi Sz.: 80 eFt, Zenei Sz.: 25 eFt, Bács-Kiskun M.Sz.: 35e Ft (plusz egyeztetés után további 50 eFt), Békés M.Sz.: 100 eFt, Borsod-Abaúj M.Sz.: 60 eFt, Csongrád M.Sz.: 60 eFt, Fejér M.Sz.: 70 eFt, Hajdú-Bihar M.Sz.: 50 eFt, Heves M.Sz.: 200 eFt, Kisalföldi Könyvtárosok és Könyvtárak Sz.: 85 eFt, Nógrád M.Sz.: 40 eFt, Pest M.Sz.: 50 eFt, Somogy M.Sz.: 63 eFt, Szabolcs-Szatmár-Bereg M.Sz.: 50 eFt, Tolna M.Sz.: 60 eFt, Vas M.Sz.: 60 eFt, Veszprém M.Sz.: 60 eFt, Zala M.Sz.: 80 eFt, Zemplén M.Sz.: 46 eFt, Könyvtárosképzésért Alapítvány: 200 eFt. Összesen: 2.034.000 Ft.

Tájékoztatásul: az elnökség remélhetőleg figyelembe tudja venni további szervezetek utólag benyújtott igényeit is.

Tekintve, hogy az MKM-tól és az Országgyűléstől még nem érkezett meg az 1995-re kért elnökségi támogatás, lehetséges, hogy az összeg átutalása némi késedelmet szenved.

Kitüntetések – Az elnökség május 4-i ülésén megtárgyalta és támogatja a szekciók/szervezetek javaslatait a Szinnyei-, a Közművelődésért és a Fitz-díjra,

valamint az MKE-émlékemre. A minisztériumi kitüntetések kezdeményezésének rendjéről és a javaslatok benyújtásának határidejéről a titkárság tájékoztatta a szekciókat/szervezeteket. A szervezetektől az MKE-émlékemre kapott javaslatokat az elnökség kiegészítette saját javaslataival, és a titkárság megküldte a tanács tagjainak a szokásos szavazólapokat. A Fitz-díjra május 31-ig még lehet pótlólagos javaslatot tenni, mert csak öt szervezet nyilatkozott czügyben.

NKA – Idén a Nemzeti Kulturális Alaphoz 300 millió Ft értékben 500 pályázat érkezett. Miközben a legtöbb kollégiumi keret növekedett, a könyvtári szakmai kollégiumnak idén mindössze 25 millió Ft áll rendelkezésére elosztásra. A Könyvtári és Informatikai Kamara és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete mint a könyvtáriügy szakmai érdekképviseleti szervei ezért 1995. március 30-i együttes ülésükön meghallgatták dr. Ambrus Zoltánnak, a kollégium vezetőjének beszámolóját, közös állásfoglalást fogalmaztak meg a kollégium működéséről – amely a 3K-ban (lesz) olvasható –, és megküldték azt Perlík Pálnak, az NKA ügyvezető igazgatójának és Török András helyettes államtitkárnak.

NAT – Az MKE Könyvtárostánárok Szervezete elkészítette állásfoglalását a NAT könyvtári-informatikai követelményrendszeréről az MKM Nemzeti Alaptanterv Bizottsága számára. Az állásfoglalás teljes szövege a Könyvtári Levelező/lap 1995. áprilisi számában olvasható.

Szakképzési konferencia – 1995. június 8-án lesz a Széchényi Könyvtárban ez az országos MKE-rendezvény. Az előadók annak az interjúorozatnak a tanulságairól számolnak be, amelyet az MKM Könyvtári Osztályának felkérésére a KMK Olvasószolgálati Kutató Osztálya készített 50 könyvtár vezetőjével a képzés iránti igényekről és az egyes könyvtártípusok munkaerő-szükségletéről. A tervek szerint beszámoló hangzik el a tankönyv-pályázatról is.

Törvénykezési szeminárium – A szemináriumot támogatja az Európai Tanács és reményeink szerint az Európai Közösség is. A résztvevők számára számos segédanyag összeállítása és fordítása folyamatban van.

Bibliográfiai Szekció – A vándorgyűlésen a BSZ tervei szerint a bibliográfiai és finanszírozásuk témával jelentkeznek. A szombathelyi és nyíregyházi bibliográfiai, illetve vezetői gyorstájékoztató kiadványok kérdésén kívül előadás hangzik el a PRESSDOK adatbázisról, valamint ismét szóba kerül a bibliográfiai munka díjazásának problémája. – 1995. október 3-án az OSZK-ban Petrik Géza-émlékülésre készülnek, ahol Petrik emlékkiállítás is megtekinthetnek majd a résztvevők. Előző napon megkoszorúzzák Petrik Géza síremlékét.

Műszaki Szekció – A MSZ áprilisi híradójában azt olvastuk, hogy a márciusi rendezvények sikeréből kiindulva a jövőben is igyekeznek egy-egy hónapban többféle szakmai találkozási lehetőséget teremteni.

Olvasószolgálati Szekció – Május 26-án ülésezik az OSZ a FSZEK Közhasznú Információk Tárában. A programon a következő előadások szerepelnek: A referenszkérdések változásai a könyvtárakban (dr. Nagy Attila), Referenszkérdések a FSZEK-ben (Havas Katalin), Változások a FSZEK olvasószolgálatában (dr. Katsányi Sándor), A Közhasznú Információk Tára a FSZEK-ben (Sándor Ottóné). Ekkor kerül sor az elnökválasztásra is: eddig Kocsis István látta el ezt a feladatot, aki az MKE alelnöke lett.

Abauj-Borsod Megyei Szervezet – Az ABMSZ egynapos csereháti túrára invitálja tagjait május 18-ára. Az útvonal: Szikszó-Alsóvadász-Kupa-Felsőva-

dász-Szanticska-Gagyvendégi-Rakaca-Rakacaszend. Séta közben több kiállítást is útbajtenek, és a Csereháti Gazdaságfejlesztő Központban tájékozódnak az adatbázisokról, a továbbképzési lehetőségekről és a területfejlesztési elképzelésekről. Rakacán felkeresik a 70-es években „amerikás” segítséggel épített és fenntartott Borbála könyvtárat.

Val Megyei Szervezet – A VMSZ tagjai április 27-én szabványismertető és -gyakorló foglalkozáson vettek részt. Az MSZ 3424–12 Bibliográfiai leírás. Időszaki kiadványok részdokumentumainak leírása szabványt Prejczer Paula ismertette a feldolgozó könyvtárosoknak. – A VMSZ által meghirdetett Windows bevezető és Winword alapozó tanfolyam április 18-án és 20-án, két csoportban, 12 kolléga részvételével elindult. A tanfolyam 16 órás, összesen 24 kolléga jelezte részvételi szándékát.

Zempléni Könyvtárosok Szervezete – A ZKSZ április 27-én szakmai tanácskozást tartott a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményének Múzeumában. Pocsainé Eperjesi Eszter múzeumvezető a helytörténet tárgyi emlékeiről tartott előadást.

Magyar Periodika Kör – Az időszaki kiadványok aktuális kérdései címmel az Országos Mezőgazdasági Könyvtárban tartotta április 24-én 2. konferenciáját a Magyar Periodika Kör. A konferencián a következő előadások hangzottak el: Új utak az információ szétsugárzásában és hatásuk a könyvtárakra (John Cox), A jó, a rossz és a szegény. Tudományos könyvtárak automatizált értékelése idézetelemzésekkel (Marton János-Zsígó Ildikó), Folyóiratok a hálózatokon – a jövő útja? (Koltay Tibor).

Magyar Könyvszakmai Szövetség – Az MKSZ május 25–28. között rendezi meg 7. nemzetközi könyv-, video-, könyvtári és zenei kiállítását az OSZK-ban Közép-európai könyvbarátság elnevezéssel. Május 25-én 10 órától nyílt fórumot rendeznek könyvtárosok, kiadók, a könyves szakma valamennyi ágazata és kulturális újságírók részére A mai magyar könyvszakma vívmányai és gondjai címmel. Május 26-án ugyancsak 10 órától tanácskozásra kerül sor a határontúli és a magyarországi könyvkereskedelem megkönnyítéséről, átjárhatóságának fokozásáról.

MAK – Hírlevelük alapján adjuk közre a DAT'95 konferencia és kiállítás időpontját: 1995. november 6–9., és kedvcsinálónak néhány szekcióülés témáját: „virtuális” és valóságos könyvtár; a könyvtárak szerepe az információs társadalomban; nemzetközi és hazai online adatbázisok; a NIIF információs stratégiája – Internet alkalmazások; információs szupersztráda. Szekció- és konferenciajegy megrendelhető a MAK titkárságán, 1012 Budapest, Kuny Domokos u. 13. Tel.: 202-2998, 175-9722/151, 167; fax: 202-2894.

Gombocz-ösztöndíj – A kiírás a hírlevél előző számában és a könyvtári szaklapokban olvasható. A jelentkezési határidő: június 15.

Internet-tanfolyam – Az Osztrák Tudomány- és Kutatásügyi Minisztérium egyik alapítványa egy Pozsonyban rendezendő kétnapos Internet-kurzusra hívott meg öt cseh, öt szlovák és öt magyar könyvtárost május 30–31-re. A nemzeti könyvtárat három, az egyetemi könyvtárakat két szakember képviseli.

Brit szeminárium – A Társadalomtudományi Szekció támogató levele alapján az elnökség támogatja Bánhegyi Zsolt (MTA Könyvtára) kiküldését a British Council szeptemberi brightoni menedzsment-szemináriumára.

LIBTECH '95 – Tavaly 15 magyar könyvtáros is ott volt az évente Hatfieldben (London közelében) megrendezett konferencia és kiállítás résztvevői között, az angol szervezők és az MKE támogatásával. Az angol kollégák idén is megküldték a rendezvény prospektusát, szeptember 5–6-án kerül rá sor. A kiállítás látogatása és nagyon sok rendezvény ingyenes. Sajnos nem tudják támogatni a kelet-európai könyvtárosok részvételét, de heti 53 fontért szálláslehetőséget ajánlanak fel. Az érdeklődőknek az előzetes regisztráció után (nyomtatványok a titkárságon) részletes programot küldenek.

Előzetes rendezvénynaptár:

- május 25-28. Közép-európai könyvbarátság. Nemzetközi könyv-, video-, könyvtári és zenei kiállítás (Magyar Könyvszakmai Szövetség), OSZK
- jún. 8. szakképzési konferencia (az MKE országos rendezvénye), OSZK
- aug. 9-12. az MKE 27. vándorgyűlése, Eger
- szept. 5-6. LIBTECH '95, Hatfield, Anglia
- szept. 28-30. törvénykezési szeminárium (az MKE országos rendezvénye), OSZK
- okt. 3. Petrik Géza-emlékülés (Bibliográfiai Szekció), OSZK
- nov. 6–9. DAT '95 konferencia és kiállítás (Magyar Adatbázisforgalmazók Kamarája)

Állást keres – Könyvtár-történelem szakos főiskolai végzettséggel olvasószolgálati vagy tájékoztató munkakörben elhelyezkedne iskolai és/vagy gyermekkönyvtárban Sajtiné Bácskai Erzsébet. Üzenet hagyható az 1-689-793-as telefonon (Bácskai lakás). – Könyvtár-magyar szakon főiskolát végzett, angol középfokú nyelvvizsgával, német nyelvből GTB tanfolyammal rendelkező kolléga beszerzési, katalogizálási vagy olvasószolgálati munkakörben állást keres. Tóth Kornél, telefon: 201-7798 (lakás). – Főiskolai könyvtár szakos végzettséggel, passzív német és francia nyelvtudással állást keres iskolai könyvtárban, bibliográfusi vagy olvasószolgálati munkakörben Dr. Simonné Hajdú Hajnalka, 251-7333/364 mellék, 17 óra után: 163-6971.

Ez alkalommal sajnos nem érkezett be közlésre szánt állás kínálat.

